

Karjääriõpetus

8. klass

1 tund nädalas / 35 tundi aastas

Aineõpetusega taotletakse, et õpilane:

- teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldavad adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriplaanide tegemist;
- arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi;
- arendab soovi ja oskust endale eesmärke seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;
- kujundab soovi ja valmisolekut elukestvaks õppimiseks ja iseseisvaks karjääriotsuste tegemiseks;
- tutvub erinevate ametite/elukutsetega, õppides tundma haridus- ja koolitusvõimalusi, töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kohalikku majanduskeskkonda.

SISSEJUHATUS KURSUSESSE (1 tund)

- Ülevaade kursusest ja kursuse korraldusest
- Õpimapp ja selle koostamine
- Hindamine

1. TEEMA: Enesetundmine ja selle tähtsus karjääriplaneerimisel (11 tundi)

Õpetamise eesmärgid:

Õpilane õpib ennast tundma:

- teab iseenda ja teiste inimeste temperamendi tüüpe, isiksuste omadusi ja erinevaid oskusi ning oskab neid seostada tulevaste õpingute ja ametivalikuga;

- oskab iseennast ja oma huvisid, suhtlemisoskust ning võimeid analüüsida, teab tegevusalade mitmekesisust;
- oskab arvestada teiste arvamusega, mõistab erinevaid väärtussüsteeme ning vajadusi ja nende seost töömaailmaga.

Õppesisu ja põhimõisted:

- Isiksuseomadused: isiksus, temperament ja iseloom.
- Isiksuseomadused: väärtused, vajadused, emotsioonid, motivatsioon.
- Isiksuseomadused: võimed, huvid ja oskused (üldoskused, erioskused).
- Minapilt ja enesehinnang.

Põhimõisted: karjäär; karjääri planeerimine; karjääriteenused; karjääriinfo allikad. Elurollid ja -stiilid. väärtused; vajadused kui motiveeriv jõud, saavutusvajadus; eneseteostus, adekvaatne enesehinnang;

Õppetegevus ja metoodilised soovitused:

Töölehtede täitmine, individuaalne töö, rühmatöö, grupiarutelu

Lisategevused:

IKT kasutamine (arvutiklass), õpimapi koostamine

Õpitulemused:

Õpilane:

- analüüsib enda isiksust;
- eristab oma tugevaid ning nõrku külgi ja seostab neid erinevatel kutsealadel töötamise eeldustega;
- kasutab eneseanalüüsi tulemusi karjääri planeerimisel.

Läbivad teemad:

Koostöö aineõpetajatega läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” kaudu; Koostöö klassijuhatajaga, arenguvestlusel võimalus kasutada õpimappi (või selle osi).

Väärtused ja kõlblus.

Lõiming:

Ametite tundmaõppimine eri õppeainetes (alates I kooliastmest).

Seos II ja III kooliastmes inimeseõpetuses omandatuga (Maslow vajaduste püramiid, väärtused jm).

Seos ühiskonnaõpetusega.

Vajalikud õppevahendid:

Töölehed, arvutiklassi kasutamine

2. TEEMA: Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine ning selle tähtsus karjääriplaneerimisel (11 tundi)**Õpetamise eesmärgid:**

- Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine soodustab sobivate valikute tegemist pärast põhikooli lõpetamist.
- Õpilane oskab märgata muutusi töömaailmas ja väärtustada elukestvat õpet.
- Õpilane mõistab ameteid, töö sisu muutumist, ühiskonnas toimuvaid protsesse, oma ootusi tulevasele tööle, karjäärivõimalusi.
- Õpilane oskab analüüsida töökuulutusi ja kohalikke töövõimalusi, teab oma kodukoha peamisi tegevusalasid.

Õppesisu ja põhimõisted:

- Muutuv tööturg: tööturg, tööturu hetkeolukord, trendid, arengusuunad, prognoosid, tööandjate ootused, töösuhteid reguleerivad õigusaktid.
- Muutuv tööjõuturg: tööjõud, tööjõuturu nõudlus ja pakkumine, konkurents, töötus, elukestev õpe, töömotivatsioon.
- Majandustegevusalad, kutsed, ametid, eriala, pädevus, kutsestandardid, elukutsete ja ametite liigitamine.

- Haridustee: haridussüsteem (üldharidus, kutseharidus), formaalne ja mitteformaalne haridus, erialad, hariduse ja tööturu vahelised seosed.

Põhimõisted: Tööandja, töövõtja; hõivatu; töötü; kandideerimisdokumendid. Töösuhe, lepingud. Tööalane info. Tööalased läbirääkimised. Tööaeg. Töötingimused. Töökeskkond ja töötervishoid.

Õppetegevus ja metoodilised soovitused:

Töölehtede täitmine, individuaalne töö, rühmatöö, grupiarutelu

Lisategevused:

IKT kasutamine (arvutiklass), õpimapi koostamine, õppekäik

Õpitulemused:

Õpilane:

- teab tööturu üldist olukorda, prognoose ja vajadusi, erinevaid ettevõtluse vorme;
- teab kutseid ja ameteid ning kohalikke majandustegevuse valdkondi;
- oskab leida infot tööturu kohta;
- teadvustab ennast tulevase töötajana;
- teab haridustee jätkamise võimalusi, oskab näha hariduse ja tööturu vahelisi seoseid.

Läbivad teemad:

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

Koostöö klassijuhatajaga, arenguvestlusel võimalus kasutada õpimappi (või selle osi).

Lõiming:

Loovtöö: õpilasfirma, õpilaslaad, heategevusprojekt vms.

Seos ühiskonnaõpetuse ja ajalooaga.

Vajalikud õppevahendid:

Töölehed, arvutiklassi kasutamine

3. TEEMA: Planeerimine ja otsustamine (11 tundi)

Õpetamise eesmärgid:

- Õpilasel arenevad planeerimisoskus ja teadlikkus otsuste vastuvõtmisel.
- Õpilane tunnetab oma vastutust karjääritee kujundamisel ja elus toimetulemisel.
- Õpilane kasutab karjääriinfoallikaid, leiab infot ja oskab seda analüüsida, oskab kirjeldada endale sobivat tööd.
- Õpilane oskab määratleda iseenda valikuid, teab oma eelistusi.
- Oskab hinnata tegevusi oma igapäeva elus ja erinevaid alternatiive.
- Õpilane teab erinevate rollide olulisust elus ja on valmis elurollide arenemiseks, muutumiseks.
- Oskab püstitatud eesmärged analüüsida ja koostada tegevusplaan, CVd, motivatsioonikirja, käituda tööintervjuul.

Õppesisu ja põhimõisted:

- Karjääriplaneerimine kui elukestev protsess: otsustamine ja seda mõjutavad tegurid, otsustamisraskused, karjääriinfo allikad, infootsimine, alternatiivid, sundvalikud, muutustega toimetulek, karjääriinfo, karjäärinõustamine.
- Isikliku karjääriplaani koostamine: elukestev õpe, karjäär, karjääriplaneerimine, karjääriplaani koostamine, edu, elurollid, elulaad, õpimotivatsioon, omavastutus, kandideerimisdokumendid.

Põhimõisted: elulaad, elurollid; CV; motivatsioonikiri; avaldus, töövestlus; karjääri planeerimine; isiklik karjääriplan. Planeerimine ja otsustamine.

Õppetegevus ja meetodilised soovitused:

Töölehtede täitmine, individuaalne töö, rühmatöö, grupiarutelu

Lisategevused:

IKT kasutamine (arvutiklass), õpimapi koostamine, õppekäik

Õpitulemused:

Õpilane:

- teab karjääriplaneerimise põhimõtteid ja arvestab nendega karjäärivalikute tegemisel;
- suudab otsustada ja teadlikult arvestada otsuseid mõjutavate teguritega;
- kasutab vajaduse korral karjääriteenuseid (karjäärinõustamine, karjääriinfo vahendamine, karjääriõpe);
- teadvustab erinevate elurollide ja -stiilide seoseid tööga;
- omab teadmisi ja oskusi isikliku karjääriplaani koostamiseks;
- saab aru oma vastutusest karjääri planeerimisel.

Läbivad teemad:

Koostöö aineõpetajatega läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” kaudu;

Väärtused ja kõlblus.

Lõiming:

Seosed eesti, inglise ja vene keelega (ametikirjad, avaldus, CV).

Seosed arenguveestlustega.

Vajalikud õppevahendid:

Töölehed, arvutiklassi kasutamine

KURSUSE LÕPETAMINE (1 tund)

- Õpimapi kaitsmine
- Kokkuvõtte kursusest
- Hindamine

HINDAMINE:

Kursusel kasutatakse kujundavat hindamist suulise ja kirjaliku hindamise vormis.

Hinnatakse:

- praktiliste tööde sooritamist (töölehtede täitmine, ettevõtte külastuse kokkuvõte, CV ja isikliku karjääriplaani koostamine jms) ja teadlikkust peamistest karjääriotsuseid mõjutavatest teguritest;
- õppekavas ettenähtud õpitulemuste saavutamist, mida õpilane tõendab arutelude, praktilise tegevuse mõtestamise, asjakohase info otsimise ja analüüsimise, rühmatööde, õpimapi esitlemise jt tegevuste käigus.

Kursus on edukalt läbitud, kui õpilane on sooritanud kõik ainekavas ettenähtud praktilised tööd ning esitlenud ja kaitsnud oma õpimapi. Kursuse kokkuvõttev hinnang vormistatakse sõnaliselt: „Arvestatud“ või „Mittearvestatud“.

Õppematerjal:

[karjääriõpetuse valikaine õpetajaraamat](#)¹

www.rajaleidja.ee

[ametikirjelduste andmebaas](#)

---

¹ Karjääriõpetuse valikaine õpetajaraamat, SA Innove, 2007 ja 2010